

Mindig van választás

Szociális asszisztens / szakgondozó / gerontológiai gondozó / pszichiátriai gondozó / szenvedélybeteg gondozó / szociális gondozó, szervező

Szaktanácsadó információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: KANOVA CONSULTING

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE

INTERJÚALANY: KOVÁCS SÁNDORNÉ

SZAKMAI LEKTORÁLÁS: TÓTH ZELMA

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia? (anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját? (szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga? (vevő, ügyfél, kolléga)

„Három alapelv a segítő szakmában:

empátia – beleérző képesség;

elfogadás – előítéletek, értékítéletek nélkül elfogadom a másikat;

hitelesség (kongruencia) – a segítő viselkedésében képviseli a segítő szakmát.”

[/http://szocialis-gondozo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=673974&/](http://szocialis-gondozo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=673974&)

A szociális gondozók, szakgondozók, asszisztensek a kórházban, intézményekben, alapítványoknál, otthonokban, ápolják, fejlesztik, gondozzák, támogatják, segítik gondozottjaiknak. Utóbbiak lehetnek idősek, pszichiátriai betegek, értelmi fogyatékosok, szenvedélybetegek stb.

Megértésükkel, türelmükkel és kedvességükkel jelentősen csökkenthetik a gondozottak félelmét, szorongását, hozzájárulhatnak közérzetük és hangulatuk javulásához.

Az ápolás kezdetektől a társadalom egészségügyi szükségleteinek kielégítését szolgálta. Célja, hogy az egészségesek egészségét megőrizze, a betegeknek pedig kényelmet, gondoskodást és megnyugvást nyújtson. A történelem korai szakaszában az ápolás egyfajta közösségi szolgálat volt, és valójában a család egyben tartását és védelmezését szolgálta.

A gondozás több az egyszerű ellátásnál, törődést és együttérzést is jelent. A gondozó gyakran már hosszabb ideje megterhelt egyénekkal foglalkozik, ezért a szorongás, a magány és a kilátástalanság időszakában kell megnyugvást és támogatást nyújtania.

A beteg és sérült emberek ellátása érdekében az e szakmában dolgozóknak rutinszerűen és készségszinten kell ismerniük a munkájukhoz kapcsolódó feladatokat. Napi feladataik összetettek. Egyesek segítenek a betegeknek

felöltözni, levetkőzni, tisztálkodni, kicserélni az ágyneműket és rendben tartani a szobát, vagy hálólhelyiséget, kórtermet.

Naponta többször kiosztják a betegeknek az ételt, és ha kell, az étkezésben is segítenek. Ha az orvos ezt előírja, kiosztják a gyógyszereket, és figyelik a beteg állapotát.

Más szociális ápolók és gondozók testi vagy értelmi fogyatékos gyermekek vagy felnőttek nevelésével, oktatásával foglalkoznak.

E foglalkozások végzéséhez olyan speciális ismeretek és készségek szükségesek, amelyek elősegítik a gondozottak lelki, testi, illetve szociális fejlődését.

Az Európai Unió kiemelt jelentőséget tulajdonít a hátrányos helyzetű emberek esélyegyenlőségének. Ehhez nagyban hozzájárul a jól szervezett gondozói, szakgondozói, szociális asszisztensi hálózat megszervezése.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A szociális szakgondozó ápolási, gondozási alapfeladatokat végez.

Attól függően, hogy munkáját hol (csecsemőotthon, idősek otthona stb.) végzi, feladatai különbözőek lehetnek.

Felméri a gondozott csoport szükségleteit/igényeit/hiányait, és számba veszi az erőforrásokat, melyekkel e szükségletek kielégíthetőek.

Attól függően, hogy a szociális ellátás mely területén tevékenykedik a gondozó, más és más igényeknek kell megfelelnie. Pl. egy idős ember, vagy egy szenvedélybeteg teljesen más fajta gondoskodást, odafordulást igényel, bár az ápolás részfeladatában sok hasonlóság és egyezés van.

A szociális gondozó sok esetben összekötő. Szervezi és irányítja a szociális gondozás folyamatát, az intézmények és osztályok munkáját. Elvégzi a szociális szervezés adminisztrációját.

A gondozottaknak vannak egyéni szükségleteik, melyeket dokumentálni kell. Ki kell dolgozni a megfelelő gondozási és fejlesztési/egészség-megőrzési folyamatot. Természetesen egy-egy folyamat több intézmény vagy osztály összehangolt munkáját is igényelheti. Ilyenkor a gondozó feladata lehet, hogy az egységek közt kapcsolatot tartson.

Elágazásai:

- gerontológiai gondozó
- pszichiátriai gondozó
- szenvedélybeteg-gondozó
- szociális gondozó, szervező

A **gerontológiai gondozó** támogatja az **időskorúak** egészséges életmódjának, aktivitásának fenntartását, és részt vesz rehabilitációjukban.

A **pszichiátriai gondozó** a **pszichiátriai betegek** gondozásában vesz részt.

- A **szenvedélybetegek** gondozásában és rehabilitációjában a **szenvedélybeteg-gondozó** tevékenykedik. A **szociális gondozó** értelmi fogyatékosokkal, valamint időskorúak otthoni/intézményi gondozásával is foglalkozhat.

Az alábbiakban olyan tevékenységeket sorolunk fel, amelyek általában a szociális asszisztens és szakgondozó feladatai közé tartoznak, majd ismertetjük a négy különböző területhez tartozó speciális feladatköröket.

A tevékenységek részletes leírása

Gondozói, ápolási tevékenységek:

- A gondozottak folyamatos ellenőrzése.
- A gondozott mindenkori testi és lelki állapotának figyelemmel kísérése.
- Segítségnyújtás a napi élet menetében (mosdás, öltözködés,).
- Segítségnyújtás az étkezésnél, az ételek kiosztásánál (evés, etetés).
- Fürdők készítése (teljes-, ülő-, lábfürdő stb.).
- Különleges megelőző intézkedések meghozása (betegségek elkerülésére).
- A gondozott egészségének fokozott megfigyelése, figyelemmel kísérése (pulzus, láz, vérnyomás, súly, légzés ellenőrzése).
- Az életveszélyes állapotok felismerése, megelőzése
- Súlyosabb esetekben azonnali orvosi segítség hívása.
- Gyógyszerek összeállítása, kiosztása és beadása.
- Kenőcsök felvitele, bedörzsölések alkalmazása, kötések felhelyezése.
- Különböző időskori megbetegedéseknél és zavaroknál ápolási tevékenység ellátása (pl. öregkori Parkinson-kórosoknál).
- Speciális gondozás (mozgássérült emberek, idősek egyéni gondozása).
- Sürgős intézkedések elvégzése, így például gondozási intézkedések különleges helyzetekben (pl. baleseteknél elsősegély).

Szociális gondoskodási tevékenységek:

- Segítő beszélgetések a gondozottak egyéni problémáiról.
- Szociális vissza- és beilleszkedés elősegítése.
- Kapcsolatfelvételi lehetőségek megteremtése, fenntartása.
- Aktív részvétel szabadidős programokban (éneklés, rajz, kézimunka).
- Ünnepek megszervezése, megtervezése, megrendezése.
- A gondozottak motivációjának erősítése a saját környezet ellátása érdekében.
- Segítségnyújtás a napi menetrend megtervezésében.

- Aktív foglalkozások, mozgásgyakorlatok szervezése, levezetése.
- Tanácsadás és segítségnyújtás a hozzátartozóknak, illetve a gondozottaknak.
- Kapcsolattartás orvosokkal és egyéb dolgozókkal (pedagógus, gyógytornász, pszichológus).

A gondozónak adminisztrációs kötelezettsége is van mind a négy területen.

A **gerontológiai gondozó** értelmezi az idősök helyzetét, társadalmi/szociális/családi problémáit és beilleszkedését, felméri egészségügyi állapotukat. Az egyéni állapot alapján megtervezi a gondozási folyamatot, közreműködik az ápolási, rehabilitációs és foglalkozási terv kidolgozásában.

Idősök otthonában feladata:

- az idős emberek testi, szellemi és lelki egészségét megtartani, vagy visszanyerésükben segédkezni olyan jól és hosszán, amint csak lehetséges, és így lehetővé tenni egy felelősségteljes életvezetést,
- az idős embert személyiségében megerősíteni,
- személyes és szociális területen életsegélyt nyújtani.

A gondozó feladat orvosi-ápolói és szociális segítséget nyújtani, hogy az egészséges és gondozásra szoruló idősebb embereknek a szakszerű és szükséges tanácsadást, ellátást és gondozást biztosíthassa.

Például beszélget az otthonokban élő idősökkel, elintézi személyes ügyeiket (pl. posta), ápolja baráti kapcsolataikat, illetve kapcsolatukat családtagjaikkal, elkíséri őket az egészségügyi ellátást biztosító intézményekbe. Ezért az idősök otthonában dolgozó szociális ápoló szociálisgondozói munkát is végez.

Fontos, hogy a gondozó állandó és nyugodt napirendet biztosítson az idős

embereknek.

A mindennapi szakmai gyakorlat megköveteli a gondozótól, hogy e feladatokban állandóan továbbfejlessze magát.

Fontos, hogy az idős ember érezze, szükség van rá, tud még olyan tevékenységet végezni, ami önmagának és/vagy valaki másnak fontos és értékes. Az örömteli és értékteremtő időtöltés és közösségszervezés kiemelt feladat. A gondozó fejleszti ezzel az idős emberek meglévő képességeit, gátolja szellemi leépülésüket (pl. kreatív foglalkozások tartásával).

Fel kell ismernie a geriátriai kórképek tüneteit. (A geriátria megelőző, gyógyító és rehabilitáló idősorvoslás; az öregkorban előforduló betegségekkel foglalkozó tudomány).

A **pszichiátriai gondozó** tünetek alapján felismeri a pszichiátriai betegségeket. Értelmezi a pszichiátriai betegeknek és hozzátartozóiknak az egyes pszichiátriai betegségeket, tüneteiket, valamint a tapasztalható devianciákat. A pszichiátriai gondozó speciális tudással rendelkezik a pszichiátriai kórképek diagnosztizálása terén. Az orvos utasításai szerint alkalmazza a megfelelő gyógyszereket, és felismeri esetleges mellékhatásaikat.

Alkalmazza szocio- és az ergoterápia módszereit. A *szocioterápia* módszerének alkalmazása a pszichiátriai rehabilitációs osztályok, illetve a krónikus betegségben szenvedőket ellátó ápolási osztályok, valamint az idősekkel foglalkozó otthonok egyik elengedhetetlen terápiás kelléke. Fontos szerep hárulhat az ápolókra/gondozókra is a foglalkozások előkészítésében, a betegek felkészítésében, a foglalkozások során az aktív közreműködésben, illetve megfelelő szakmai végzettség esetén a csoportos foglalkozások vezetésében. A szocioterápia különböző formái a kreatív terápia, a zeneterápia, a biblioterápia, a játékterápia, a mozgásterápia, valamint a szabadidő változatos eltöltésére szervezhető társasjátékok.

Az *ergoterápia* elsődleges célja a mozgásszervi rehabilitáción belül a különböző tevékenységek kipróbálása, s ha kell, azok újratanulása. E tevékenységek kapcsolódnak az önellátáshoz, a munkajellegű, illetve az ún. rekreációs, szabadidős aktivitásokhoz. A terápia lehetővé teszi a tevékenységek elvégzéséhez szükséges segítő megoldások és eszközök használatának begyakorlását.

A pszichiátria betegek gondozásának egyik kiemelkedő célja az eredményes *reintegráció* (visszailleszkedés a társadalomba). Ennek elérésére a pszichiátriai gondozó közreműködik a rehabilitációs közösségi programok szervezésében, alkalmazza az utógondozás módszereit.

A **szenvedélybeteg-gondozó** felismeri a szenvedélybetegségek tüneteit. Értelmezi a szenvedélybetegség kialakulásának családi/szociális összefüggéseit a gondozott anamnézisében (személyes eseteírás).

A szenvedélybeteg-gondozónak szintén speciális ismeretekre és gyakorlatra van szüksége az alábbi területeken:

- szenvedélybetegek felismerése, a rendszeres szerhasználat hatásainak felismerése
- a gondozott családjának, környezetének bevonása a gondozott személyes támogatásába az elszigeteltség csökkentése érdekében.

Alkalmazza a szenvedélybetegek aktuális állapotának megfelelően előírt terápiás módszereket (pl. szocio- és ergoterápia).

E munkakörben is kiemelkedő szerepet játszik a *reintegráció*, hogy a szenvedélybeteg tünetmentessé váljon, és tevékeny, értékteremtő polgára legyen a társadalomnak.

A **szociális gondozó** fogyatékos és idős emberek körében végez igényfelmérési, ápolási, gondozási és szociális gondozási feladatokat. Vezeti a gondozási, ápolási, fejlesztési terv, valamint a rehabilitációs program dokumentációját.

Elágazásai:

- fogyatékosokkal élők gondozója
- szociális gondozó és ápoló

A **fogyatékosok gondozója** munkája során részt vesz a fogyatékos emberek személyes szükségleteinek és lehetőségeinek felmérésében.

Az egyéni fejlesztési és a rehabilitációs terv kidolgozása, valamint végrehajtásának szervezése, illetve lebonyolítása hasonló a pszichiátriai és időskorú emberek gondozásához. A fogyatékoság mértékétől és jellegétől függ, melyek azok a speciális tevékenységek, melyeket a gondozónak el kell látnia. Ilyenek lehetnek pl.:

- egészségügyi ellátás megszervezése (szükség esetén elkíséri a fogyatékos embert a megfelelő intézménybe, szolgáltatóhoz);
- segít a napi rendszerességgel végzendő feladatok ellátásában.

Ahogy az idős embereknek is hasznos, ha örömteli és értékteremtő tevékenységet végeznek, úgy a fogyatékos embernek is nagyon előnyös, ha munkát talál. Ez támogatja a fogyatékos emberek társadalmi befogadásának folyamatát. A gondozó együttműködik a foglalkozások lebonyolítóival.

A **szociális gondozó és ápoló** részt vesz az idősellátás szükségleteinek és felhasználható szolgáltatásainak/támogatásának felmérésében; pótolja a hiányokat.

Interjút készítettünk K. Kátival, aki szociális gondozóként idős embereket gondoz otthonukban.

„Hogy mit kell tennem, az attól függ, milyen állapotban van a gondozott. A szerződésben megegyezünk, mire van szüksége, milyen feladatokat látok majd el. Az én dolgom lehet például a bevásárlás, a személyi higiénia megoldása, orvoshoz kísérés, gyógyszerek beszerzése.

Van fekvő betegem, akit etetni kell, tisztába tenni. Ez nagyon nehéz. Segítem a családot, hogy ne kelljen a nénit kórházba vinni. A reggel a legnehezebb: minden nap véécztetés a rokonok segítségével, mosdatás, az ágy rendbetétele, reggeliztetés. Mikor már régóta ágyban fekszik valaki, könnyen alakulnak ki felfekvések. A megelőzés a hangsúlyos, léteznek kötöző anyagok, kötszerek a felfekvések gyógyítására.

Fontos a jó kapcsolat a családdal, hogy érezzék, hogy nincsenek egyedül a problémájukkal.

Nem könnyű idős emberekkel, vagy halálos betegekkel, daganatos betegekkel foglalkozni. A lelki gondozás mellett fontos a fizikai ellátás is. Nagy a megterhelés, hiszen meg kell emelni, esetleg tisztába tenni a gondozottat.

Sok idős ember nincs megelégedve a sorsával, se a családdal, se a segítséggel. Nem törődnek bele a helyzetükbe, gyakran nem fogadják el a jövőt, sokszor olyat akarnak csinálni, amit nem lehet.

Azt kell közösen kitalálni, mi lehet a gondozottnak fontos feladat, amiben örömet leli, és amivel másoknak is hasznos. Meg kell őt ismerni, jó kapcsolatot kialakítani vele ahhoz, hogy felismerjem, mit igényel.

A kórházban lehet segítséget kérni pl. a sebellátáshoz, az otthonában ellátott embernél egyedül kell dönteni, mi a legjobb. Ez nagy felelősség.

Az idősek gyakran elszigetelik magukat a többi embertől. Jó, ha élményt tudunk szerezni nekik: elvinni őket a templomba, a boltba.

Meg kell húzni a saját határait is, mert van, aki kihasznál, például azt

szerezné, hogy csavarjam be a haját vasárnap este hétkor. El kell tudni fogadtatni a gondozottakkal, hogy a feltöltődés érdekében nekem is szükségem van kikapcsolódásra.

Ehhez a szakmához nagy elhivatottság kell. Nagy lelki erő kell ahhoz, hogy a halálig kísérjünk valakit.”

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Az ápolói, gondozói feladatok annyira széles körűek, hogy itt csak a legfontosabb munkaeszközöket és anyagokat soroljuk fel.

Az általános ápolás munkaeszközei:

- gyógyszerek,
- bőrápolószerek (például púder, sósborszesz),
- ágytálak, fertőtlenítőszer,
- lázmérő,
- vérnyomásmérő.

Kötszerek, sebápolószerek:

- pólyák,
- géz, vatta,
- tapaszok,
- csipeszek, ollók,
- sínek és egyéb rögzítők,
- kenőcsök, tinktúrák, fertőtlenítőszer.

Dokumentációs anyagok:

- ápolási napló,
- átadási napló,

- vizsgálati napló,
- esetelemzés,
- elektronikus adatfeldolgozó dokumentációk.

Az irodai és adminisztrációs munkákhoz szükséges munkaeszközök:

- a betegek kartonjai, kezelőlapok,
- irodai gépek,
- telefon,
- személyi számítógép,
- nyomtatványok (pl. receptek, elszámolási és átutalási nyomtatványok).

Hol végzi a munkáját?

- házi szakápolói szolgálatok,
- lakóközösségi rehabilitáció,
- fogyatékosok intézményei,
- állami nevelő intézetek,
- idősgondozást ellátó intézmények,
- rehabilitációs intézmények,
- egészségügyi intézmények járó- és fekvőbeteg osztálya,
- kórházak, klinikák,
- magánklinikák,
- szanatóriumok, ambulanciák,
- rendelők, rendelőintézetek,
- gyógyszállók,
- rehabilitációs központok,
- körzeti ápolás,

- házi beteggondozás,
- orvosi magánrendelők,
- idősek gondozóintézetei,
- mozgássérültek és szellemi fogyatékosok központjai,
- segélyszervezetek és mentőszolgálatok (például Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat),
- honvédség stb.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

- a betegekkel és hozzátartozóikkal,
- szakemberekkel.

Az orvosi munkacsoport tagjaival:

- a többi betegápolóval,
- a vezetővel, például az osztályos főnővérrel,
- a segédápolókkal, kisegítő ápolószeméllyel,
- az orvosokkal.

Más osztályok munkatársaival (a kórház méreteitől és fajtájától függően), akik:

- szakápolók, gyerekápolók, gyógytornászok, masszőrök, orvosi fürdőmesterek, kórházi higiénikusok, laboratóriumi asszisztensek, orvosi asszisztensek, a kórházi gyógyszerár munkatársai, valamint a kórházi konyha és adminisztráció alkalmazottai,
- szociális munkások, pszichológusok,
- szakiskolások, szakoktatók.

A kórházon, klinikán kívüli tevékenység során:

- egészségügyi dolgozókkal,
- szociális hivatalok munkatársaival, például szociális munkással, családgondozóval,
- a körzeti ápolóval, lelkésszel,
- esetenként a hatóságokkal, például az anyakönyvi hivatallal, jegyzővel.

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

Nagy megterhelés éri a gondozókat a különböző anyagok és a betegek mozgatásakor, emelésekor, valamint igen sokat kell állniuk és járniuk. A fárasztó kényszertartások, emelések elkerülhetetlenek. A fizikai megterhelések miatt hát- és keresztcsonttájéki fájdalmak, alhasi panaszok, ízületi fájdalmak alakulhatnak ki.

Majdnem minden gondozó váltott műszakban dolgozik (általában három műszakos rendszerben), egyesek tartós éjszakai ügyeletet adnak. Az éjszakai váltás a felelősség és a döntéshozás nagy feszültsége miatt különösen kedvezőtlenül hat az alvásra, fejfájást, nyugtalanságot, valamint gyomor- és bélpanaszokat okozhat. A fizikai megterhelés mellett a pszichikai terhelés is jellemző, hiszen emberek életéért és egészségéért kell felelni.

Idős vagy sérült emberekkel foglalkozni nem könnyű feladat. Türelemre és nagy együttérzésre van szüksége annak, aki ezt a munkát hosszú távon szeretné végezni.

K. Kati szerint *„nagy elhivatottság kell ehhez a munkához. A téli időszakban például nagyon be vagyunk zárva, nagyon nehéz az idős emberekkel. Folyamatosan táplálni kell a reményt, az életkedvet.”*

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Egyes betegek túlzott követelésekkel és kritikával illetik a gondozókat. Ez érthető is, ha figyelembe vesszük, hogy sokuk gyakran heteken keresztül ágyhoz van láncolva, rosszabb esetben semmi reménye a gyógyulásra, s mindezt fájdalmak között éli meg.

Türelmet igényel ilyenkor a betegek és hozzátartozóik megnyugtató, bátorító és vigasztalása. Mindehhez kiegyensúlyozott és megértő lelki alkat szükséges.

A sokféle kellemetlen munka elvégzéséhez (pl. vérző, gennyező sebek ápolása) az ápolónak szintén erős akaratra van szüksége.

A jó szívhez tiszta fejnek kell társulnia. Fel kell ismerni a betegségek tüneteit, kezelni kell azokat. A kezeléseknél és vizsgálatoknál gyors és hatékony segítséget kell nyújtani. A munkát mindig fokozott figyelemmel kell végezni.

A rutintevékenységek megbízhatóságot, rendszeretetet és tisztaságot követelnek meg a gondozótól.

A segítő foglalkozásoknál nagy szerep jut a személyes feltöltődésnek, nagy a kiegész veszélye.

Sokszor kell fertőtlenítő szerekkel dolgozni, melyek allergizáló hatásúak lehetnek.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

A foglalkozás gyakorlását kizáró

egészségi tényező, ha a

munkavállaló:

- jó látást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- jó beszélőképességet igénylő munka végzésére nem alkalmas
- karok/kezek/ujjak fokozott használatát igénylő munkát nem végezhet
- fokozott figyelmet igénylő munkát nem végezhet
- együttműködést kívánó munkát nem végezhet

A foglalkozás gyakorlását

korlátozó egészségi tényező, ha a munkavállaló:

- ép hallást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- kézi anyagmozgatással járó munka végzésére nem alkalmas
- nem görnyedhet, térdelhet, guggolhat, hajolhat
- érzelmi megterheléssel járó munkát nem végezhet
- allergizáló anyagokkal munkát nem végezhet
- egyes vegyi anyagokkal munkát nem végezhet
- több műszakos munkarendben munkát nem végezhet

Egyes munkaköröket korlátozó

egészségi tényező, ha a munkavállaló:

- mások fertőződésének veszélyével járó munkahelyen munkát nem végezhet

Egészségügyi alkalmassági vizsga és folyamatos egészségügyi szűrés szükséges. Hallássérültek kommunikációra képes hallókészülékkel végezhetik ezt a

tevékenységet.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Az alábbi tulajdonságok hasznosak a munkavégzés során:

- szervezőkészség
- stressztűrő képesség
- rendszerszemlélet
- önállóság
- nyitottság
- megbízhatóság
- körültekintés, elővigyázatosság
- kitartás
- kapcsolatteremtő képesség
- határozottság
- fejlődési (tanulási) képesség
- empátia
- állóképesség

Fontos megemlíteni még a titoktartás kötelezettségét, amely természetesen az orvosokra, segítő személyzetre, gondozókra is vonatkozik.

K. Kati kiemeli: *„Szeretni, másokat segíteni, mások javára, megelégedésére tenni – ezek a legfontosabb jellemzők.”*

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A gondozók, asszisztensek feladatai és célcsoportjai sokrétűek, így a szükséges tudásanyag is sokrétű.

Általánosságban elmondható, hogy a szakmához kommunikációs, önismereti, egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai, társadalomtudományi ismeretek

felhasználása és alkalmazása szükséges.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Speciális igényű emberekkel dolgozni nagy önismeretet, emberismeretet és empátiát igényel. A gondozás, a segítség másokon sok örömet és elégedettséget jelenthet ebben a munkakörben dolgozónak.

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

A szociális területen különösen fontos, hogy a dolgozók hasznosítható tudással, megfelelő szociális képességekkel rendelkezzenek, elkötelezettek legyenek, a különböző helyzetekben pedig a lehető legjobb döntést hozzák.

Mit kell tanulni a szakképzés során?

1. Szociális asszisztens

Emelt szintű szakképesítés, mely a *szociális segítő* képzés elágazása.

A szakmai követelménymodul tárgyai (a tárgyak részletezése nem teljes körű):

- *szociális segítség alapfeladatai*
társadalmi, szociológiai, pszichológiai, szociálpolitikai alapismeretek; a szociális, gyermekvédelmi és a családok támogatásának jogi keretei; a szociális intézményrendszer megismerése; társadalomelmélet; életinterjú készítésének fázisai; esetfeldolgozás módszerei; a konfliktusok fajtái és kezelési módszerei
- *részfeladatok a szociális problémamegoldásban*
a szociális munkás és asszisztense közötti kompetencia határok ismerete; a szakmai együttműködés szabályai; a szociális munka sajátosságai, elmélete és ideológiája, tevékenységrendszere; a szociális csoportmunka típusai, a közösségi szociális munka formái és folyamata
- *önálló szociális segítő feladatok*
szakmai etikai szabályok; a családsegítés és a családgondozás módszerei; a közösségi szociális munka gyakorlata; szociális hiányok és erőforrások felmérésének módszerei és technikái; a szociális munka problémamegoldó modelljének alkalmazása; etikai dilemmák; az esetkezelés fogalma és elméleti irányzata
- *elsősegélynyújtási feladatok*

az egészség holisztikus értelmezése; népegészségügyi alapismeretek; a társadalmi helyzet és az egészség; egészségmegőrzés; az elsősegélynyújtás gyakorlata

- *szabadidő-szervezési és rekreációs feladatok*

a szervezett szabadidőre vonatkozó módszerek, a személyi és tárgyi szükségletek felmérésének módszerei; a szabadidő-szervezés módszerei; csoportos szabadidős programok marketingje; pályázati lehetőségek, pályázatkészítés; a rekreáció fogalma, célja, feladatai és eszközei; az egészségi és fizikai állapotfelmérés elemi technikáinak ismerete; a rekreáció pszichikai hatása; civilizációs ártalmak; az életmódváltás nehézségei és alapelvei

- *a szociális munka adminisztrációja*

a közigazgatási eljárás jogi szabályai; ügyiratkezelés; a szociális intézmények adminisztrációs rendszere; az egyéni esetkezeléshez kapcsolódó dokumentációs feladatok; a csoportos szociális munka adminisztrációja; a közösségi szociális munka adminisztrációja

(Forrás: Országos Képzési Jegyzék)

2. Szociális szakgondozó

Emelt szintű szakképesítés.

A szakmai követelménymodul tárgyai (a tárgyak részletezése nem teljes körű):

- *gondozási-ápolási alapfeladatok*

társadalmi, szociológiai, pszichológiai, szociálpolitikai alapismeretek; a pszichológiai megfigyelés módszere; nondirektív beszélgetés módszere; a segítség pszichológiai összefüggései; a szocializáció folyamata és szinterei; az emberi test felépítése, szerveződési szintjei; általános gyógyszertan; a gyógyszerkezelés szabályai; ápolási alapismeretek; a betegségek rizikófaktorai és lefolyásuk; az alapvető emberi szükségletek és az ápolás

összefüggései; a gondozás fogalma, célja, feladatai célcsoportjai; a betegmegfigyelés szempontjai; a haldokló beteg ellátásának feltételei

- *a szükségletek és erőforrások felmérésének feladatai a szociális szakgondozásban*

szociológiai alapfogalmak; a társadalom összetételét ábrázoló mutatók; a helyi társadalom szerkezete; a helyi erőforrások és hiányok felmérésének módszerei; az emberi szükségletek rendszere; erőforrások felmérésének módjai; a közösségi szociális munka formái és folyamata; a gondozási folyamat tervezésének szempontjai; a gondozás határai; alkalmazott pszichológia; a szociális alap- és szakellátás formái és intézményei; az ellátottak érdekképviselésének gyakorlata;

- *személyes gondoskodási feladatok az alap- és szakosított ellátások területén*
a szociológiai adatfelvétel módszerei; az életútinterjú készítésének fázisai; a döntési szintek megoszlása; a kliens helye a szociális intézményekben; a segítő kapcsolat és a segítő tevékenység jellemzői; a szociális csoportmunka modelljei; a gondozási folyamat tervezésének szempontjai; a gondozás gyakorlati módszerei és technikái, határai; a veszteségek feldolgozásának pszichikus folyamata; a gyászreakciók és a gyászolók támogatása

- *időskorúak támogatási feladatai*

a gerontológia fogalmának értelmezése; az időskorúak fizikai és társadalmi aktivitási lehetőségei; az idősek szociális helyzete, életszínvonala, erőforrásai; az elöregedő társadalom problémái; az idős ember családja, életformája és háztartása; az otthonváltoztatás kérdései; a generációk közötti kapcsolatok, kapcsolattartás összefüggései; a veszteségek hatásai és feldolgozási módjai; a haldoklók, gyógyíthatatlan betegek kísérése, támogatása; az időskori egyedüllét, magány problémái; az időskor élettani jellemzői, lelki jelenségek és folyamatok; az idős

ember szükséglet-kielégítési lehetőségei, formái; társadalmi gondoskodás az időskorúakról; az időseket támogató szociális ellátások típusai; az időskori gyógyszeres terápia, rehabilitáció lehetőségei és módszerei; gondozási, ápolási szükségletek felmérésének módszerei; az időskorúak gondozásának sajátosságai

- *a gerontológiai gondozás adminisztrációs feladatai*

az előgondozás adminisztrációja; a gondozási és ápolási terv készítésének és alkalmazásának szempontjai; a gerontológiai gondozás folyamatának adminisztrációja; a nyilvántartások kezelési, statisztikai adatok szolgáltatási szabályai; pályázatírás és a projekt kidolgozásának formai és eljárási követelményei; a minőségbiztosítás szabályai; a szakmai protokollok adminisztrációja; a kérelmek, beadványok formai és tartalmi követelményei

- *pszichiátriai gondozási feladatok*

pszichiátriai alapismeretek; a pszichiátriai betegségek értelmezése, fogalma; a pszichiátriai betegek sajátos szükségletei; a pszichiátriai betegekkel kapcsolatos jogszabályok; a pszichiátriai ellátás formái és intézményrendszere; a segítő kapcsolat sajátosságai; segítő kapcsolat működtetése a pszichiátriai betegekkel; a családsegítés feladatai a pszichiátriai beteg ellátásban; a szocioterápia és az ergoterápia módszerei; a csoportmunka alkalmazása a pszichiátriai ellátásban; a pszichiátriai betegek gondozása, terápiás eljárások és módszerek; a pszichiátriai betegek rehabilitációjának lehetőségei, formái; a pszichiátriában használt gyógyszerek hatásai és mellékhatásai; a rehabilitáció feladatai és módszerei; az utógondozás formái és lehetőségei

- *a pszichiátriai gondozás adminisztrációs feladatai*

az előgondozás adminisztrációja; a gondozási, ápolási, fejlesztési és rehabilitációs terv készítésének és alkalmazásának szempontjai; a

családsegítés adminisztrációja; a pszichiátriai gondozás adminisztrációja; a pszichiátriában használt gyógyszerek nyilvántartási szabályai; a közösségi pszichiátriai ellátás adminisztrációja; az utógondozás adminisztrációja; a nyilvántartások kezelésének és a statisztikai adatok szolgáltatásának szabályai; a pályázatírás formai és eljárási követelményei

- *addiktológiai gondozási feladatok*

a szenvedélybetegek társadalmi megítélésének változásai; a szenvedélybetegek családi helyzetének és családi kapcsolatainak jellemzői; a szenvedélybetegek sajátos szükségletei; segítő kapcsolat működtetése a szenvedélybetegekkel; a szenvedélybetegekre vonatkozó jogszabályok; a családsegítés feladatai a szenvedélybetegek ellátásában; csoportmunka alkalmazása a szenvedélybeteg-ellátásban; a szenvedélybetegek rehabilitációjának lehetőségei, formái; a szenvedélybeteggé válás folyamata; az addikció fogalma, típusai, tünetei, veszélyei; a szenvedélybeteg-ellátásban alkalmazott terápiás eljárások és módszerek; a szenvedélybeteg ellátásban használt gyógyszerek hatásai és mellékhatásai; az ellátottak életmódváltásának támogatása; a rehabilitáció feladatai és módszerei

- *addiktológiai adminisztrációs feladatok*

az előgondozás adminisztrációja; gondozási, ápolási, fejlesztési és rehabilitációs terv készítése; a szenvedélybeteg-gondozás adminisztrációja; a szenvedélybetegekkel végzett csoportmunka adminisztrációja; a családsegítés adminisztrációja; az addiktológiában használt gyógyszerek nyilvántartási szabályai; az utógondozás adminisztrációja; az érdekképviselő adminisztrációja; a nyilvántartások vezetésének, a statisztikai adatok szolgáltatásának szabályai; a pályázatírás formai és eljárási követelményei

- *szociális szervezési feladatok*

az erőforrások elosztása, hasznosítása; a társadalmi munkamegosztás fejlődése; az állam szabályozó szerepe; a társadalombiztosítási alapok; vállalkozás létesítése és működtetése; a kereslet, kínálat egyensúlya a szociális szolgáltatásban; a szociális szolgáltatások ára, minősége; a menedzsment gondolkodás jellemzői; tervezés, szervezés, vezetés; a szervezeti kommunikáció formái és hatása; a vezetői személyiség jellemzői és hatékonysága; a szervezetekben működő problémafeltárás, problémamegoldás módszerei; az érdekérvényesítés elvi szempontjai; az ellátott-jogi képviselő feladatai;

- *a szociális szervezés adminisztrációs feladatai*

a gondozással kapcsolatos dokumentációs feladatok; a létszám- és bérigazgatással összefüggő feladatok; szociális alapellátást nyújtó intézmények adminisztrációja; a szakosított ellátást nyújtó intézmények adminisztrációja; gyermekjóléti alapellátás intézményeinek adminisztrációja; a minőségbiztosítás szabályai, dokumentumai; az intézmények létrehozási, működési dokumentumai; a gazdálkodás és a pénzkezelés szabályai; műszaki ellátási szabályzatok; a munkáltatói feladatok szabályozásának és dokumentumai

(Forrás: Országos Képzési Jegyzék)

A szociális szakgondozó elágazásai és azok követelménymoduljai:

- *gerontológiai gondozó*

- gondozási-ápolási alapfeladatok
- a szükségletek és erőforrások felmérésének feladatai a szociális szakgondozásban
- személyes gondoskodási feladatok az alap- és szakosított ellátások területén

- időskorúak támogatási feladatai
- a gerontológiai gondozás adminisztrációs feladatai

➤ *pszichiátriai gondozó*

- gondozási-ápolási alapfeladatok
- a szükségletek és erőforrások felmérésének feladatai a szociális szakgondozásban
- személyes gondoskodási feladatok az alap- és szakosított ellátások területén
- pszichiátriai gondozási feladatok
- a pszichiátriai gondozás adminisztrációs feladatai

➤ *szenvedélybeteg-gondozó*

- gondozási-ápolási feladatok
- a szükségletek és erőforrások felmérésének feladatai a szociális szakgondozásban
- személyes gondoskodási feladatok az alap- és szakosított ellátások területén
- addiktológiai gondozási feladatok
- addiktológiai adminisztrációs feladatok

➤ *szociális gondozó, szervező*

- gondozási-ápolási feladatok
- a szükségletek és erőforrások felmérésének feladatai a szociális szakgondozásban
- személyes gondoskodási feladatok az alap- és szakosított ellátások területén
- szociális szervezési feladatok
- addiktológiai adminisztrációs feladatok

- a szociális szervezés adminisztrációs feladatai

Mindkét szakképesítés, valamint a felsorolt elágazások esetében az elméleti és gyakorlati oktatás aránya is 60 / 40 százalék.

(Forrás: Országos Képzési Jegyzék)

Hol történik a szakképzés?

A szakmai alapképzés iskolarendszerben történik, általában gimnáziumban, illetve egészségügyi szakképző iskolákban. Az OKJ-s tanfolyamok további helyszínei még az akkreditált felnőttképzési központok. A gyakorlati képzés a képző által javasolt egészségügyi és szociális intézményekben folyik.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

A képzésre jelentkezés feltétele a sikeres érettségi vizsga. Pályaalkalmassági, szakmai és egészségügyi alkalmassági vizsgálat nem szükséges.

Mennyi ideig tart a szakképzés?

Az OKJ-s szakképzési évfolyamok időtartama 2 év. Ez a személyes gondoskodás területén dolgozóknak kb. 1300, az egyéb területen dolgozóknak kb. 1550 órából áll.

Az első évben szakmai alapképzés folyik. A második évben a tanulók választhatnak, melyik területre specializálódnak, és annak megfelelően folytatják tanulmányaikat. A második év végén ennek megfelelő, emelt szintű szakképesítést igazoló bizonyítványt kapnak. A tanfolyamot általában heti 3 alkalommal tartják este, vagy 3 hetente pénteki, illetve szombati napokon. Az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama kb. 90 óra.

Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?

A tandíj, valamint a vizsga díja évente változhat. Ezért az aktuális adatokat a

képzést indító intézményektől lehet beszerezni. Havi kamatmentes részletfizetés lehetséges, a képzés költsége a szakképzési hozzájárulásból elszámolható. A további információkat a kedvezményekről szintén a képzést indító intézményektől érdemes beszerezni.

Idegen nyelvű EUROPASS bizonyítvány igényelhető, ez külön költséggel jár.

Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Az elméleti képzés legfeljebb 12-15 fős, a szakmai gyakorlat pedig 2-3 fős csoportokban indul.

Fogyatékossgal élő személyek felvételéről a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt, a fogyatékossg típusának megfelelő érdekképviselő véleményének ismeretében.

A szakképesítéssel kapcsolatos részletes információk megismerhetők a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapjának (www.nive.hu) Szakképzési dokumentumok és Adatbázisok menüpontja alatt, valamint a Nemzeti Pályaorientációs Portálon (www.eletpalya.afsz.hu).

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

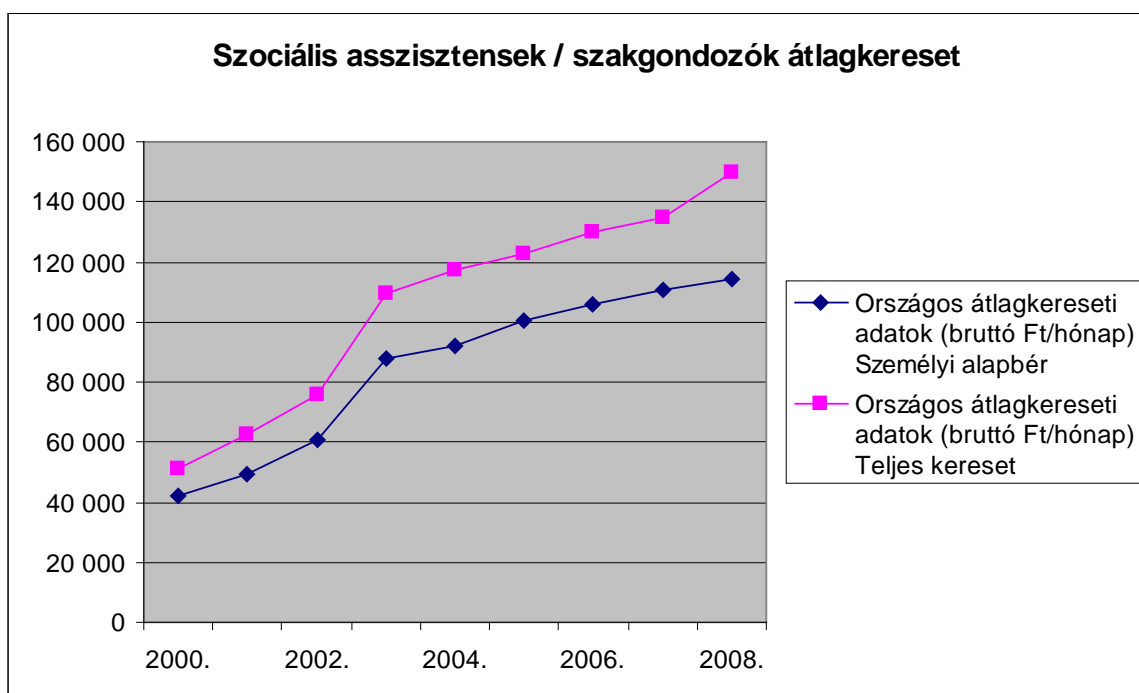
Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?

A szociális asszisztens, szociális szakasszisztens alkalmazottak havi átlagbére 114.049 Ft körül alakult 2008-ban.

Ebben a szakmában az átlagjövedelem folyamatosan nő. A szakmai gyakorlat, a tevékenységi kör és a helyszín szerint ez az átlagbér 114.049 és 149.477 Ft között változhat. Ezzel a kereseti kilátással a foglalkozás az országos átlagkeresetet nem éri el.

A szociális asszisztens, szakasszisztens képesítéssel rendelkezők jövedelmüket akár saját vállalkozás indításával egészíthetik ki.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján: <http://foglalkozasok.afsz.hu>.

Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?

Gimnáziumi, szakközépiskolai, illetve technikumi végzettség kell ahhoz, hogy szociális asszisztensként alkalmazhassák a munkavállalót. Szociális asszisztensként 2008-ban 325-en szereztek szakképesítést.

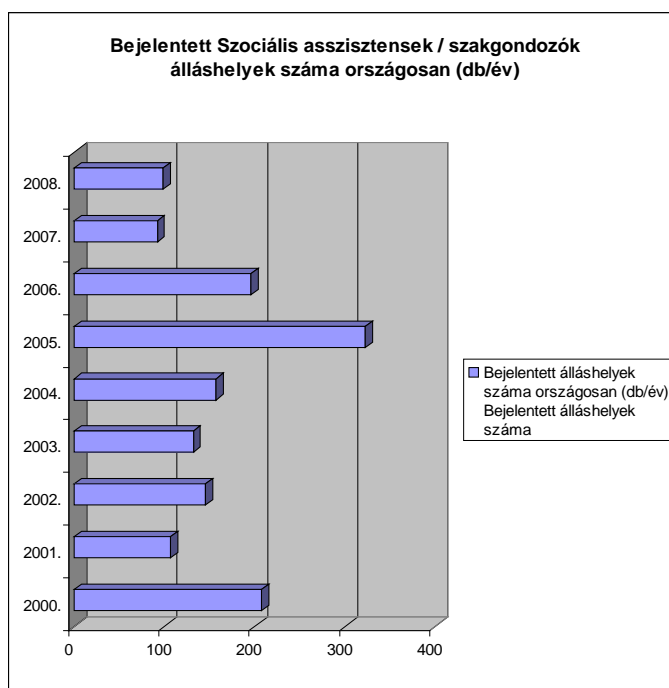
Hányan dolgoznak ebben a szakmában?

A 2008-as adatok alapján az országban 99 fő dolgozott szociális asszisztensként alkalmazásban. E képesítés több területen hasznosítható, és egyéb jogviszonyban is folytatható.

Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?

Rövidtávú előrejelzés a szakma iránt mutakozó keresletről: **csökkenés**

A bejelentett szociális asszisztens munkahelyek száma 2005 óta csökken. Ez annak tudható be, hogy a középfokú végzettségű szociális asszisztensek több területen, és egyéb jogviszony keretében is hasznosíthatják tudásukat.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

Az Európai Unió által működtetett EURES-portálon közzétett álláshirdetések az

EURES-tagoktól és partnerektől származnak, ezen belül is elsősorban az európai állami foglalkoztatási szolgálatoktól. A weblapra 2005-től fokozatosan felkerül valamennyi állás, melyet az európai állami foglalkoztatási szolgálatok hirdetnek meg. Az álláshirdetések számos foglalkozás művelőinek szólnak, valamint állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Tájékoztatást nyújtanak továbbá többek között a pillanatnyi kereseti lehetőségekről is az egyes országokban, köztük természetesen Magyarországon is.

Elérhetőség: www.europa.eu.int/eures/index.jsp

Hogyan alakult a munkanélküliek száma?

Munkanélküliek számának változása 2008-ban: **növekedés**

2000 óta megkétszereződött a munkahelyet kereső szociális asszisztensek/szakgondozók száma (2000-ben 163, 2008-ban 324 fő a bejelentett munkanélküli). A korábban alkalmazásban álló szociális asszisztensek/szakgondozók nehezebben találnak munkahelyet.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

További elhelyezkedésre, munkaerő-piaci tendenciákra vonatkozó adatok

érhetőek el a www.afsz.hu weboldal Statisztika menüpontja alatt.

Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

A szociális asszisztensek, szociális szakgondozók 2006-tól több területen képezhetik tovább magukat, vállalhatnak munkát:

- Gerontológiai gondozó
- Pszichiátriai gondozó
- Szociális gondozó, szervező
- Szociális szakgondozó
- Szendélybeteg-gondozó
- Általános szociális munkás

Egyéb információs források

- **Elektronikusan elérhető információs források**
- **Nyomtatott kiadványok**

Hasznos információk az EUROPASS bizonyítványról:

Az Europass bizonyítvány a szakképzés során megszerzett szaktudást igazoló dokumentum. Segítségével a munkaadók és továbbképző intézmények könnyebben értelmezhetik a korábban már megszerzett szakképesítést. A bizonyítvány leírja a képesítés megszerzője által folytatott, sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, tartalmát. Olyan információkkal szolgál továbbá tulajdonosa szakképesítéséről, amelyeket az eredeti bizonyítványban nem tüntetnek fel:

- az adott képzésbe való belépés követelményei,
- megszerzett készségek és kompetenciák,
- az adott ország osztályzási skálája,
- továbbtanulás lehetséges következő szintje.

Formai szempontból az uniós szabványokat követi, és csak a szakképzést igazoló dokumentummal együtt érvényes. A bizonyítvány részei:

- a szakképesítés megnevezése és annak (jelenleg) angol, illetve német nyelvű fordítása,
- készségek és kompetenciák leírása,
- a bizonyítvánnyal betölthető foglalkozások köre,
- az eredeti bizonyítvány sorozatjele, sorszáma, a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak megnevezése és osztályzata az ötfokú osztályzási skálának megfelelően,
- a bizonyítvány megszerzésének hivatalosan elismert módjai.

A bizonyítványt a vizsgáztató intézmények adják ki. A kérelmező a minimálbér havi összegének 5%-át kitevő térítési díjat fizet érte a vizsgaszervezőnek.

A tájékozódást segítő kiadványok:

Felsőoktatási felvételi tájékoztató (Oktatási Minisztérium, Országos Felvételi Iroda) Évente megjelenő kiadvány.

A felsőfokú tanulmányokra készülő fiataloknak és felnőtteknek összeállított tájékoztató, melynek segítségével választhatnak intézményt, szakot az egyetemek és főiskolák világából.

Magyar Közlöny (Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.)

A Magyar Közlönyből a szakképzéssel kapcsolatos hatályos jogszabályokról lehet tájékozódni.

Felsőoktatási vizsgakövetelmények (Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.)

Évente megjelenő kiadvány.

A kötet az érettségi kormányrendelet által meghatározott kötelező és a választható érettségi tárgyak követelményeit közli közép- és emelt szinten.

A választható tárgyak közül a gyakrabban választott és a felsőoktatási intézményekbe bejutáshoz leggyakrabban szükséges tantárgyak követelményeit ismerteti. A kötelező tárgyak vonatkozásában közli az Országos Közoktatási Intézet által összeállított érettségi feladatsorokat és azok megoldásait.

További ajánlott kiadványok:

- 200 x szép szakma (MFPI, letölthető kiadvány 2010)
- Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere – FEOR-08 (KSH, 2011. január 1-jén lép hatályba)
- Iskolaválasztás előtt 2010 (MFPI, Bp., évente megjelenő kiadvány)
- Országos Képzési Jegyzék (NSZFI, Bp., 2009)
- Százszorszép szakma (MFPI, Bp., letölthető kiadvány 2009)

Ajánlott honlapcímek:

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

www.budapestedu.hu/palyavalasztas – Fővárosi Oktatási Portál: hírek, rendezvények, dokumentumok

<http://ec.europa.eu/eures> – az európai állás- és tanulmányi lehetőségekkel kapcsolatos információk felkutatását megkönnyítő portál

<http://ec.europa.eu/ploteus> – a PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities throughout European Space) az európai tanulási lehetőségekről informál

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályaaorientációs és pályakorrekciós információs bázisa

www.fisz.hu – a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) portáloldala

www.felvi.hu – az Országos Felsőoktatási Információs Központ honlapja

www.fovpi.hu – a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet honlapja; számos információt, szolgáltatást kínálnak a pályaválasztással kapcsolatban

<http://portal.ksh.hu> – a Központi Statisztikai Hivatal honlapja, számtalan adat, információ, kimutatás többek között a munka világával kapcsolatban

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.nyak.hu – a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ honlapja

www.npk.hu – a Nemzeti Pályainformációs Központ honlapja

www.ofi.hu az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapja

www.oh.gov.hu – az Oktatási Hivatal honlapja

www.okm.gov.hu – az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapja

www.scholarship.hu – a Magyar Ösztöndíj Bizottság honlapja. Információk külföldi ösztöndíjakról

www.sulinet.hu – Az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Honlapja; információk és szolgáltatások többek között diákoknak, hallgatóknak

www.szmm.gov.hu – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja

www.tka.hu – a tudásközpontként működő, az EU-s támogatásokról képzéseket nyújtó, nemzeti nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezelő Tempus Közalapítvány honlapja

A gazdaság által igényelt szakmákról információk a következő oldalon szerepelnek: <http://www.oh.gov.hu/szakkepzes/szakiskolai-osztondij>.